

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

**“O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY
ASOSLARI VA MUAMMOLARI” ILMIY TADQIQOT MARKAZI**

AHOLINI IJTIMOYIY MUHOFAZA QILISH

O‘quv qo‘llanma

TOSHKENT – 2019

Aholini ijtimoiy muhofaza qilish. Darslik. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti huzuridagi “O‘zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishning ilmiy asoslari va muammolari” ilmiy tadqiqot markazi Kengashida muhokama qilingan va chop etishga tavsiya qilingan. O‘quv qo‘llanma OT-F1-022-raqamli “Iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta‘minlovchi ichki imkoniyatlarni aniqlash va zaxiralarni safarbar qilishning ilmiy-metodik asoslari” mavzusidagi fundamental ilmiy loyihaning “Fan va ta‘lim integratsiyasi” doirasida ishlab chiqilgan.

Ushbu darslikda aholini ijtimoiy muhofaza qilish sohasining ob‘yektlari, tamoyillari, mexanizmlari va yo‘nalishlari, kam ta‘minlangan oilalar, ishsizlar, yolg‘iz keksalar, nogironlar va xodimlarni ijtimoiy muhofaza qilish tizimlari, aholiga ijtimoiy xizmat ko‘rsatishning xususiyatlari, aholining turmush darajasi va daromadlari, ularni davlat tomonidan tartibga solish usullari, ijtimoiy sug‘urtaning mohiyati, shakllari va milliy tizimlari, ijtimoiy ta‘minot tizimining shakllanishi va rivojlanishi, pensiya tizimining mohiyati va uni isloh qilish yo‘llari yoritilgan.

Darslik oliy o‘quv yurtlarining iqtisodiy ta‘lim yo‘nalishlari talabalari, magistrleri, shuningdek, aholini ijtimoiy muhofaza qilish masalalari bilan shug‘ullanuvchi mutaxassislar va ilmiy xodimlarga hamda ushbu sohaga qiziquvchilarga mo‘ljallangan.

В этом учебнике рассматриваются объекты, принципы, механизмы и направления социальной защиты, малообеспеченные семьи, безработные, одинокие пожилые люди, системы социальной защиты инвалидов и работников, социальные услуги населению, их уровень и доход, их методы государственного регулирования, сущность, формы и национальные системы социального страхования, становление и развитие системы социального обеспечения, сущность пенсионной системы и пути ее реформирования.

Учебник предназначен для студентов, магистров экономического образования высших учебных заведений, а также специалистов и исследователей, занимающихся вопросами социальной защиты, и тех, кто интересуется этой областью.

In this textbook, objects, principles, mechanisms and trends of social protection, low income families, unemployed, lonely elderly people, social protection systems for disabled people and workers, social services to the population, their level and income, their methods of state regulation, the essence, forms and national systems of social insurance, the formation and development of the social security system, the essence of the pension system and ways to reform it.

The textbook is intended for students, masters of economic education of higher education institutions, as well as experts and researchers dealing with social protection issues and those interested in this field.

Mualliflar:

Q.X. Abdurahmonov, B.X. Umurzakov, X.X. Abdurahmanov

Taqrizchilar:

Z.Ya. Xudoyberdiev – i.f.d., prof.

K.Z. Xomitov – i.f.d., dots.